

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
ФИЛОСОФИЯ ЖӘНЕ САЯСАТТАНУ ФАКУЛЬТЕТІ
ДІНТАНУ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУ КАФЕДРАСЫ

**«Діни мәтіндерді түсіну және түсіндіру» пәні бойынша емтихан
бағдарламасы**

Мамандық: «7М2203 - Дінтану», қазақ бөлімі 1 курс

Алматы 2023

Пәннің қорытынды емтихан бағдарламасын дайындаған философия ғылымдарының докторы, профессор Қ. М. Борбасова

2022 жылдың «24» мамырдағы № 14 хаттамасында дінтану және мәдениеттану кафедрасының отырысында қаралды және ұсынылды.

Кафедра меңгерушісі _____ Құрманалиева А.Д.

**2023-2024 оқу жылының көктемгі семестрі кезіндегі
қорытынды бақылау формаларының сипаттамасы
(емтихан)**

Жазбаша емтихан: дәстүрлі – сұрақтарға жауап
Емтихан форматы-офлайн

Ескерту:

МАҢЫЗДЫ !!! Әр магистрант алдын ала «Универ» жүйесінен емтихан кестесін біліп алуы керек. Емтихан басталмас 10 минут бұрын кестеде белгіленген аудиторияда отыруы тиіс.

Емтихан өткізуді бақылау

Емтихан кезінде бейнежазба жұмыс жасайды. Барлық дайындық және сұрақтарға жауап беру барысы таспаға жазу жүзеге асырылады. Жазбаша емтихан ұзақтығы 120 минут

Емтихан тапсырушы жауабын бағалау саясаты:

Бір билетте 3 сұрақ беріледі, сұрақтар 3 деңгейлі болғанына сай бағаланады:

- 1 деңгей - 30 балл
- 2 деңгей - 35 балл
- 3 деңгей - 35 балл

**«Діни мәтіндерді түсіну және түсіндіру» пәні бойынша қорытынды
емтихан бағдарламасы**

1. Дінтанудағы деректану проблемалары
2. Діни культ. Әдеби ескерткіштер (уағыздар, діни шығармалар және т.б.).
3. Діни деректерді зерттеудің методологиялық принциптері.
4. Салыстырмалы деректану: әртүрлі типтегі деректерді зерттеудің жалпы тәсілдері
5. Деректерді синтездеу және анализдеу әдістері.
6. Текстологиялық әдіс.
7. Статистикалық анализ әдістері.
8. Деректік ақпараттың қазіргі жинақтау және анализдеу әдістері.
9. Конфуцишылдықтың негізгі кітаптары.
10. Лунь юй- кітабынатарихи- филологиялық анализ.
11. Конфуций кітаптары туралы шығыс және батыс ғалымдарының зерттеулері.
12. Да сюэ ұлы ілім (Конфуцишылдыққа кіріспе).
13. Мен-Цзы ойлары. Меньцияның қанатты сөздерінің философиялық мәні.

14. Сяо цзин – ұлдық құрмет туралы кітап және оның тарихи-әлеуметтік мән-мағынасы.
15. Ведаларды зерттеудің эмприкалық әдістері.
16. Ведаларға байланысты тарихшылардың көзқарастары.
17. Самхиттертердің жазылу тарихы.
18. Ведалық гимндер жүйесі.
19. Брахмандар. Араньяктар. Упанишадтар.
20. Ведаларға берілген түсініктемелер.
21. Буддизмнің қасиетті кітаптары.
22. Трипитаканың мәні мен мазмұны.
23. Виная-питака (ордендер уставы) және оның жүйесі.
24. Пратимокша – Заңдар. Кхандана – заңдарға берілген түсіндірмелер (Махавагга және Чуллавагга).
25. Паривара – заңдардың ережелерін игеру үшін берілген кеңестер жиынтығы.
26. Сутта – Питака (Будданың кеңестері)
27. Буддизм канондарына жасаған ағылшын, француз т. б. батыстық ғалымдарының аудармалары және зерттеу жұмыстары.
28. Иудайзмдегі қасиетті көне жазбалардың жазылу тарихы.
29. Яхудиліктегі қасиетті көне жазбалар жүйесі, тілі, жазылу ерекшеліктері.
30. Яхвит мәтінінің жазылу тарихы.
31. Заңды қайталау кітабы.
32. Таураттың пайда болуы. Таураттың тарихи-әлеуметтік мәні.
33. Нақылдар кітабы және оның ғасырлар бойы өзгеріссіз сақталуы.
34. Көне өсиет мәтіндерінің бір жүйеге келуі. Көне өсиетті жинақтау және оны қалпына келтіру. Көне Өсиетке байланысты зерттеулердің хронологиясы.
35. Зәбурдің діни-философиялық мазмұны мен мағынасы. Зәбурге байланысты христиандар және мұсылман діндар ғалымдардың зерттеулері.
36. Зәбур туралы Таураттағы және Інжілдегі мәліметтер және оларды Құранмен сәйкестендіріп зерттеу
37. Христиандықтың қасиетті кітаптар жиынтығы. Інжілдік кітаптардың пайда болуы. Апокрифтар.
38. Ежелгі және Жаңа өсиет кітаптарының жүйесі. Қасиетті жазба және қасиетті аңыздар. Інжілдің тілі және аудармалары.
39. Құранның әдеби мұра ретіндегі құндылығы. Құран Кәрімнің тілі, стилі, ораторлық проза,
40. Құран Кәрім және оның зерттелуі.
41. Құран сүрелерінің жүйеленуі және Құран текстерінің пайда болу тарихы.
42. Алғашқы Құран жинағы. Осман редакциясы. Құран текстерінің жүйесі, құрылысы, жалпылама мінездемесі және мазмұны.
43. Меккелік және Мединелік сүрелердің орналасу принциптері. Сүрелердің атауларына қатысты мәселелер.

44. Құран текстерінің хронологиясы. Мұсылман экзегеттары мен қазіргі зерттеулердің көзқарастарын салыстыру.
45. Құранның тарихи дерек ретіндегі құндылығы. Құрандағы ғасырлардың идеялық-саяси, әлеуметтік және этикалық шындығының көріністері.

Ұсынылатын әдебиеттер және ресурстар

- Дінтану оқу құралы / әл-Фараби атын. ҚазҰУ; [құраст. Н. Ж. Байтенова].- Алматы: Қазақ ун-ті, 2019.- 355
- Дінтану энциклопедиялық сөздік. 2 томдық, Алматы. Қазақ университеті. 2018
- Янин В. Л. Очерки комплексного источниковедения М., 2017
- Құрманбаев Қ. Құран ілімдеріне кіріспе. Алматы. 2014
- Козаржевский А.Ч. Источниковедческие проблемы реннехристианской литературы. М., 2016
- Всемирное писание. Сравнительная антология священных текстов. М., 2005
- Библия (кез келген басылымы);
- Құран (кез келген басылымы);
- Дхаммапада. Алматы. 2019
- <https://www.youtube.com/watch?v=rXsZ5DRKMnI> Усул әт-тафсир пәніне арналған интернет дәрістер сайты
- <http://shamela.ws/index.php/book/23599> Исламтану мамандығының электронды кітапханасы
- <http://www.al-eman.com> Ислам зерттеулерінің электронды сайты
- Пронштейн А. П. Методика исторического источниковедения. Ростов на Дону., 1976
- Резван Е.А. Коран и его толкования. Тексты, переводы, комментарии. СПб.: Петербург. Востоковедение, 2009.
- Шифман И.Ш. Ветхий Завет и его мир. М., 1987;
- Ф.И.Щербатской. Изб.труды по буддизму. М., 1988
- Мень А. История религии: в поисках Пути, Истины и Жизни. М., 1992.
- Упанишады. М., 1992
- Джатаки. М., 1979
- Дхаммапада Пер. В. Топорова. М., 1960
- Лунь юй. Пер. П. Попова(любое из-е).
- Буддические Сутты. Пер. Н. Герасимова. М., 1900
- Авеста: таңдамалы гимндер. Душанбе, 1990;
- Библия (кез келген басылымы);
- Құран (кез келген басылымы);
- Авеста. Хордэ Авеста (Младшая Авеста) /Подготовка авестийского текста, перевод, предисловие, комментарий М. В. Чистякова. – СПб., 2005. – 384 с.